

ВПЛИВ АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ НА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У СІМ'І

Гогоць В.Д.

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

Першоосновою життя на землі є сім'я. Сім'я – це об'єднання людей, що ґрунтується на шлюбі або кровній спорідненості, пов'язаних спільністю побуту і взаємною відповідальністю. Сім'я завжди була і залишається природним середовищем первинної соціалізації дитини, джерелом матеріальної і емоційної підтримки, необхідної для розвитку її членів, особливо дітей та підлітків, засобом збереження і передачі культурних цінностей від покоління до покоління.

Високо оцінював сім'ю як осередок суспільного виховання В. О. Сухомлинський: «У сім'ї шліфуються найтонші грані людини-громадянина, людини-трудівника, людини – культурної особистості. Із сім'ї починається суспільне виховання. У сім'ї, образно кажучи, закладаються коріння, з якого виростають потім і гілки, і квіти, і плоди. Сім'я – це джерело, водами якого живиться повноводна річка нашої держави». Марно шукати сьогодні такої сім'ї, де б жодного разу не виникло конфліктів, бодай дрібних, не кажучи вже про «глобальні». Адже родинне життя – це багато в чому постійні пошуки компромісних рішень.

Кожна суперечка, кожен сімейний конфлікт ні на чому так не позначається, як на вихованні дітей, на становленні їхніх характерів, а відтак – на їхньому дальшому дорослому житті. Тому варто бути дуже обережними батьками у разі певної конфліктної ситуації, коли поряд перебувають діти. Про це пишуть усі відомі дослідники й учені психіатри, медики, педагоги, про це свідчать численні факти, наведені батьками: малюк не усвідомлює тонкощів сутички між батьком і матір'ю, він еством відчуває і дисгармонію того, що відбувається в домі, й органічно реагує на такі події, як на трагедію і катастрофу.

Внаслідок цього батьки можуть помітити, як падає їхній авторитет, не усвідомлюючи своїх помилок.

Для визначення ставлення дітей до батьків у сучасних умовах ми провели дослідження на базі Навчально-виховного комплексу №16 м. Полтави за методикою Рене Жіля.

Методика дозволяє виявити конфліктні зони в системі міжособистісних стосунків дитини, одночасно даючи можливість

вплинути на ці стосунки і цим самим відіграти певну роль у дальшому розвитку особистості дитини.

Аналіз результатів дослідження показує, що діти у віці 7 років як хлопчики, так і дівчата, відчувають однакову потребу в материнській і батьківській підтримці. Це час, коли діти вперше прийшли до школи. Перед ними відкривається багато нового і цікавого, і вони, як звичайно, діляться своїми враженнями зі своїми батьками, найближчими і найріднішими людьми. З часом, а саме у 7 років, тенденція дещо змінюється. Дівчатка стають більш прихильними до мами й саме в цей період найбільше потребують її уваги та доброти. У хлопчиків дещо інша ситуація порівняно з дівчатками, вони ніби віддаляються від матері, а найбільшу підтримку шукають у батька, саме в ньому вони вбачають ту людину, яка зможе допомогти розв'язати певні труднощі, які трапляються на їхньому шляху.

Отже, як показують результати дослідження, роль батьків у житті дітей 7-8 років дуже велика. Діти потребують уваги від обох батьків. Але сучасні зміни в економіці, політиці неабияк позначились на наших сім'ях. Батьки шукають різні шляхи, як заробити гроші для задоволення буденних потреб, здебільшого не мають змоги приділити достатню кількість часу для виховання своїх дітей. І в той час, коли виникає така можливість, не вміють цікаво організувати вихідні дні.

Традиційно це поїздка на дачу, в село до дідусів та бабусь або на город. В інших випадках – господарські справи: прання, прибирання і вечір біля телевізору. Іноді це виходи в місто до парку, цирку. Отже, в наших сім'ях склався певний уклад життя, який відповідає нинішньому становищу в суспільстві.

Але розвиток цивілізації з усіма його наслідками наполегливо потребує перегляду багатьох уставлених уявлень про те, як нам жити далі і чим займатись. З кожним роком поширюється ряд хвороб століття, спричинених недостатньою фізичною активністю, нервовим напруженням, забрудненням атмосфери, надмірним шумом. Одним із напрямів запобігання багатьом недугам є підвищення опірності організму до несприятливих умов навколишнього середовища, зміна пасивного способу життя на активний. У боротьбі з малорухомістю важливу роль відіграють регулярні фізичні навантаження, спілкування з природою і близькими по духу людьми. Ці фактори об'єднуються у всім відомому виді активного відпочинку – туризмі. Туризм сприяє загартуванню організму, розвиває багато практично важливих якостей рухової діяльності і особливо витривалість. Систематичні і тривалі заняття туризмом зміцнюють нервову систему, сприяють закріпленню і вдосконаленню старих і формуванню нових рухових навичок. Крім того,

туризм сприятливо діє на м'язову систему, кровообіг, дихання, терморегуляцію і видільні процеси. З багатьох його форм виділимо найпростіший і найдоступніший – домашній туризм.

Реалії такі, що батьки й діти разом перебувають удома в середньому не більше двох-трьох годин, не рахуючи сну. А спілкуються ще менше. При цьому дорослим ніколи заглиблюватись в інтереси дітей, у їхнє світосприйняття. Такі взаємини старших з молодшими часто зберігаються на все життя, заважаючи духовному зближенню батьків і дітей. У туристичному ж поході батьки вступають із синами і доньками в майже рівноправні стосунки. Наприклад: збирання хмизу для вогнища, готування їжі, ставлення палатки, страхування один одного при подоланні перешкод. Та й крім фізичного загартування і духовного зближення батьків і дітей, сімейний туризм має цілий ряд переваг перед іншими видами активного відпочинку.

Отже, похід – це знайомство з чудовими куточками рідної землі: пам'ятками природи, історії, культури. Це зустрічі й бесіди з цікавими людьми, знайомство з іншим побутом і життям. У поході перевіряються особисті фізичні та моральні якості, виховується готовність допомоги й працювати для всіх і виробляється здатність долати труднощі. Займаючись туризмом, малий перестає бути невмійком і незнайком. Він набуває багатьох практичних навичок, навчається розрізняти породи дерев і рослин, знайомиться з тваринним світом, випробовує на собі вплив різних природних явищ. І найголовніше – є прекрасним засобом виховання дітей, тобто туризм є ефективним засобом для поліпшення мікроклімату в сім'ях.

Список використаних джерел:

1. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. К., 1978. 236 с.